

MUSICESCU GAVRIIL

(1847-1903) COMPOZITOR, DIRIJOR ȘI PEDAGOG

Muzician de înaltă pregătire, dirijor și organizator de talent al uneia dintre cele mai impunătoare formații corale care au ființat pe pământul României — corul Mitropolitan din Iași —, unul dintre primii muzicologi care au pătruns în esența comorilor folclorului românesc, excelent pedagog muzician, Gavriil Musicescu a desfășurat pe cele mai diverse planuri, o adincă operă de creație, de promovare a valorilor artistice românești, de educație muzicală. Născut la 20 martie 1847 la Ismail, Gavriil Musicescu a făcut primele studii în orașul natal. Urmează timp de 4 ani la Seminarul din Huși, după care studiază la Conservatorul din Iași. După absolvirea Conservatorului a fost numit profesor de muzică la Ismail. Aici are ocazia de a cunoaște repertoriul coral bisericesc al clasicilor ruși. Fiind un iscusit dirijor de cor și avînd serioase înclinații spre compoziție, a fost trimis la Petersburg, unde a urmat cursurile de armonie și polifonie, întors în țară (1872), Gavriil Musicescu este numit profesor de armonie la Conservatorul de muzică din Iași. Timp de mai bine de trei decenii, Gavriil Musicescu, cu competență și cu exigență, a îndrumat generațiile de discipoli, instaurînd o tradiție de seriozitate și de autentică trăire emoțională artistică în lucrările elaborate. La catedră a fost un zelos propagator al cîntecului popular, stăruind neîncetat a arăta studenților calea dezvoltării muzicii românești prin axarea ei pe creația populară. Ca director al Conservatorului din Iași (1901-1903), Gavriil Musicescu a inițiat acțiuni menite să contribuie la educarea muzicală a publicului larg. Dezvoltarea orchestrei Conservatorului și organizarea unor conferințe cu ilustrații muzicale au constituit un început lăudabil. Din 15 ianuarie 1876 a devenit și dirijorul corului Mitropoliei din Iași, pe care-l va conduce pînă la sfîrșitul vieții. Gavriil Musicescu a ridicat această formație în scurt timp la un nivel necunoscut pînă atunci la noi. Pentru ansamblul acesta a scris — în afară de lucrări destinate serviciului religios (liturghii, concerte etc.) — compoziții corale laice, reprezentînd prelucrări de melodii populare, împreună cu corul a întreprins turnee remarcabile, în afară de muzică corală religioasă și laică, creația sa cuprinde lucrări ocazionale, ca de pildă monumentală piesă corală *Cu tărie înainte* scrisă în 1885 cu prilejul jubileului de jumătate de veac al Academiei Mihăilene din Iași. În 1883, cu prilejul inaugurării statuii lui Ștefan cel Mare, Gavriil Musicescu scrie *Cîntecul lui Ștefan cel Mare*, reluat și

amplificat în zilele noastre de compozitorul Gheorghe Dumitrescu în opera *Ioan Vodă cel Cumplit*. Prin cîntecele sale, Gavriil Musicescu a fost prezent în toate manifestările patriotice și culturale ale țării, în septembrie 1877, cu prilejul mării întâlniri de la Universitatea din Iași, compune un înaripat marș eroic intitulat *Arme, arme*. Sub titlul *Fiii României*, marșul s-a cîntat la reprezentațiile de gală în cinstea căderii Plevnei. Soldaților români le-a mai închinat cîntecele *Moartea vitează* și *Oșteanul român*, pe versuri populare. O remarcabilă autenticitate artistică o demonstrează *Hora de la Plevna* pe versuri de Vasile Alecsandri, *Stejarul și cornul* pe versuri populare, *Ca un glob de aur* pe versuri de Dimitrie Bolintineanu. Gavriil Musicescu a armonizat melodii populare și a publicat recenzii și studii muzicale, articole în legătură cu valoarea folclorului ca bază pentru dezvoltarea muzicii culte. Compozitorul și dirijorul Gavriil Musicescu s-a stins din viață la 8 decembrie 1903, la Iași. Elevii săi, Ion Vidu și Timotei Popovici, veniți din Banat să învețe la Iași, ca și Enrico Mezzetti, Al.Zirra ș.a., au continuat tradiția maestrului lor, îmbogățind repertoriul coral românesc cu lucrări de valoare. Tradiția dirijorală a lui Gavriil Musicescu a fost continuată la Iași de Antonin Ciolan și Vasile Popovici-Ieșeanu.